TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻGĦAR

ĠUDIKATUR
DR. JOSEPH GATT LL.D.

Udjenza ta' nhar it-Tnejn, 25 ta' Jannar 2021

Talba Nru: 14/2019 JG
Numru fuq il-lista: 9

Emmanuel Spiteri (K.I. 149854(M))

Vs

Christopher Micallef (K.I. 88882(M))

It-Tribunal;

Ra l-Avviż tat-Talba ippreżentat fil-31 ta' Jannar 2019, permezz ta' liema, l-attur talab lil dan it-Tribunal sabiex jiddikjara li l-konvenut huwa debitur fil-konfront tal-

attur fl-ammont ta' erbat elef Ewro (€4,000) u konsegwentement jikkundanna lill-istess konvenut iħallas l-istess ammont lill-attur[1];

Ra r-Risposta għat-Talba ippreżentata fil-31 ta' Frar 2019, permezz ta' liema, fejn wara eċċezzjoni ġenerali li t-talbiet tal-attur huma nfondati fil-fatt u fid-dritt, wieġeb ukoll li ma kien hemm l-ebda ammont li kellu jitħallas, stante li l-ammonti kienu diġa tħallsu[2];

Ra x-xhieda tal-attur magħmula permezz t'affidavit appożitu[3];

Ra x-xhieda reġistrata mogħtija mill-partijiet f'diversi seduti quddiem dan it-Tribunal kif preċedentement presedut;

Ra d-digriet mogħti mil-Onor. Prim Imħallef ta' nhar it-28 ta' Ottubru 2020 tramite liema din it-talba ġiet assenjata lil dan it-Tribunal kif presedut[4];

Semá t-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet, liema trattazzjoni ġiet debitament reġistrata u traskritta[5];

---

[1] A fol 1 *et seq.*
[2] A fol 12 *et seq.*
[3] A fol 16 *et seq.*
[4] A fol 40.
[5] Hekk kif kien ordnat fis-seduta tat-30 ta' Novembru 2020. Trattazzjoni tinsab a fol 43 *et seq.*

Ra l-atti proċesswali kollha;

Ikkunsidra;

Illi essenzjalment il-kwistjoni bejn il-partijiet hija regolata bid-dokument anness mal-Avviż tat-Talba[6], fejn l-istess dokument, kemm l-eżistenza tiegħu, l-firem fuq l-istess u allura r-rabta li temani minnu ġew ikkonfermati mill-kontendenti waqt ix-xhieda rispettiva tagħhom.

Illi din l-iskrittura turi li l-konvenut iddikjara ruħu debitur tal-attur f'ammont ta' tlettax il-elf Ewro (€13,000). Irriżulta mhux kontestat ukoll li l-konvenut għamel pagament ta' ħamest elef Ewro (€5,000) u kif ukoll pagament ieħor permezz ta' ċekk[7], f'ammont ta' erbat elef Ewro (€4,000). It-talba hija arġinata biss fuq jekk jeżistix ammont ieħor rimanenti ta' erbat elef Ewro (€4,000) jew jekk dan ġiex saldjat permezz ta' makkinarju jew xogħol imwettaq mill-konvenut. Dan qiegħed jingħad għaliex ma hemm l-ebda kontestazzjoni fuq il-pagamenti l-oħra u għalhekk it-Tribunal m'huwiex qiegħed jiġi mitlub jeżamina t-totalitá monetarja indikata fl-iskrittura. Kieku hekk kien il-każ, kien ikun doveruż fuq it-Tribunal li jqajjem dubju fuq il-limiti tal-kompetenza tiegħu[8] (anki fin-nuqqas t'eċċezzjoni formali) u jagħti l-opportunitá lill-partijiet jittrattaw dan[9].

Illi kif jemerġi mix-xhieda u mil-linja difensjonali li ttieħdet, jirriżulta li l-kontestazzjoni prinċipali dwar il-bilanċ mertu ta' din il-vertenza hija li l-konvenut

---

[6] Dok A – a fol 4.
[7] A fol 5.
[8] Artikolu 774 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta.
[9] *Vide* f'dan is-sens s-sentenza fl-ismijiet **Kevin Chircop vs Joseph Chircop,** mogħtija mill-Qorti tal-Appell (Sede Superjuri), App Ċiv Nru: 2760/1997/1, nhar il-1 ta' Diċembru 2006.

jgħid li dan l-ammont ġie mħallas b'xi għodda mogħtija mill-konvenut. Fix-xhieda tiegħu in kontro-eżami[10], l-konvenut spjega li kien hemm xi *second hand punches*, li huwa kien għadda lill-attur meta sar it-tieni pagament. Il-konvenut jgħid ukoll li kien hemm xi xogħol li huwa għamel lill-attur, liema xogħol kellu jiġi inkluż f'dan il-bilanċ. Jispjega wkoll peró li dan il-makkinarju kien offriehom hu stess u ma kienx hekk mitlub jew miftiehem mal-attur.

Illi min-naħa l-oħra l-attur jispjega li huwa qatt ma talab li jitħallas b'dan il-makkinarju, liema skond hu kienu bla valur u mhux funzjonanti. Dwar xi xogħol li seta għamel il-konvenut jispjega li dan tal-aħħar kien tħallas tiegħu, lix-xogħol kellu difetti u li qatt ma titranġa u b'hekk lanqas kien għadu komplut. L-attur jibqa jinsisti li jitħallas il-bilanċ.

Illi epurata din l-espożizzjoni fattwali qasira jmiss li t-Tribunali jinvesti fl-aspetti legali tal-vertenza odjerna.

Illi kif diġa ntqal aktar il-fuq, apparti eċċezzjoni ġenerika, l-konvenut laqa għal din l-azzjoni billi ċaħad li hemm bilanċ stante ħlas. Effetivament l-konvenut qiegħed jeċepixxi l-pagament, li *ex lege* huwa wieħed mill-modi magħrufa fil-liġi li twassal għal-estinsjoni t'obbligazzjoni[11].

Illi huwa ben magħruf peró li min jeċepixxi favur tiegħu l-pagament jarreka fuqu l-oneru li jipprovaħ[12]. Din m'hemmx għalfejn tiġi ppruvata b'irċevuta iżda tkun trid

[10] Seduta tat-18 ta' Frar 2020, xhieda rilevanti tibda *a tergo* ta fol 30.
[11] Artikolu 1145(a) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.
[12] Wara kollox huwa l-artikolu 562 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta li jistipula din ir-regola b'mod ġenerali.

teżisti prova konkreta li telimina l-inċertezza fil-ġudikant[13]. Għalkemm huwa minnu li dan it-Tribunal huwa regolat bi prinċipji speċjali u huwa wkoll iddeterminat b'sens ta' ekwitá, jrid pero jingħad lit-Tribunal ma jistax jagħmel tajjeb hu għan-nuqqas ta' parti li tipprova hi allegazzjoni. M'huwiex għal min huwa mistenni jiġġudika li jittanta jagħmel tajjeb hu għall-ommissjonijiet hu stess jekk parti tonqos jew tkun hekk ommissiva fil-fażi tal-ġbir tal-provi.

Illi dan kollu qiegħed jingħad minħabba s-segwenti.

Illi kif diġa ntqal jirriżulta li l-konvenut jfiehem li l-bilanċ ġie mħallas minħabba li għadda xi makkinarju u wettaq xi xogħol. Issa dwar il-makkinarju, *dato ma non concesso* li fil-fatt kien hemm xi bidla fil-ftehim orġiniali dwar kif kien sejjer jiġi ssaldajat d-dejn (għalkemm ma hemm xejn hekk indikattiv fl-iskrittura privata) ma hemm imkien fl-atti xi ħjiel ta' kemm seta kien il-valur ta' dan il-makkinarju. Fin-nuqqas t'hekk, il-konvenut ma jistax jippretendi lit-Tribunal *di sua sponte* jagħti valur hu, li forsi jikkombaċja mal-bilanċ rikjest[14]. Xi stima jew prova oġġettiva fuq dan kien mistenni mill-konvenut.

---

[13] Issir referenza għas-sentenza fl-ismijiet **<u>Carmelo Zammit v. Emanuele Galea et</u>** (Appell Superjuri, 27 ta' Frar, 2003) fejn ġie ritenut li *"Huwa generalment rikonoxxut li l-prova ta' pagament ta' debitu tista' tinghata mhux biss b'ircevuti li, b'certa finalità jattestaw l-estinsjoni tal-obbligazzjoni, izda din il-prova tista' tinġieb ukoll b'mezzi ohra. Fl-assenza ta' ricevuti, però, il-prova trid tkun tali li ma thalli ebda dubbju f'mohh il-gudikant."*

[14] Fis-sentenza fl-ismijiet **<u>John Abela noe et vs Reuben Micallef</u>**, Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), App Ċiv Nru: 1704/2005/1, mogħtija fit-30 ta' Jannar 2009, ġie ritenut li: "*Di regola, it-Tribunal ma jindahalx fix-xorta tal-provi li l-parti ghandha ggib. Dan hu mholli fid-disponibilita` u l-inizzjattiva tal-parti li taghmel l-allegazzjoni. Kompitu tat-Tribunal hu dak li jiddeciedi l-kawza in bazi ghall-provi sottoposti ghall-ezami tieghu. Jekk allura l-parti titraskura u, bhal f'dan il-kaz, tonqos li ggib il-prova dokumentali ghad-dizimpenn ta' l-oneru gravanti fuqha biex tissorreggi d-domanda, l-ebda censura ma tista' tigi rinfaccjata lit-Tribunal ta' xi pregudizzju pretestwuz";*

Illi dwar imbagħad x-xogħolijiet lil-konvenut jgħid li huwa wettaq, l-istess konvenut naqas milli jippromwovi din il-bażi bid-debita kontro-talba, kif kien mistenni li jagħmel. Jekk allura l-konvenut qiegħed b'xi mod ipitter din it-tieni linja difensjonali tiegħu abbażi ta' tpaċija, huwa destinat li jfalli hawnhekk ukoll.

Illi d-difensur tal-attur fit-trattazzjoni finali[15] għamlet referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Euro Equipdata Limited Vs Enigma Productions Limited**[16] u għas-sentenzi hemm riportati. It-Tribunal, wara li qara dik is-sentenza, iqis l-insenjament hemm magħmul bħala mhux biss rilevanti imma wieħed li għandu applikazzjoni fit-tfitxxija għar-riżoluzzjoni ta' din il-vertenza.

Illi mill-assjem tal-provi u l-kunsiderazzjonijiet hawn fuq magħmula, t-Tribunal huwa moralment konvint lit-talbiet tal-attur għandhom jintlaqgħu.

Għaldaqstant, it-Tribunal qiegħed jiddeċiedi din it-talba billi filwaqt li jiċħad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut, jilqa t-talbiet tal-attur u konsegwentement:

1) Jiddikjara li l-konvenut huwa debitur tal-attur fl-ammont ta'erbat elef Ewro (€4,000);

2) Jordna lill-istess konvenut jħallas lill-attur l-ammont mitlub ta'erbat elef Ewro (€4,000) bl-imgħax bir-rata ta' 8% mill-31 ta' Jannar 2019 [17] (data tal-preżentata tat-talba odjerna) sad-data tal-pagament effettiv u finali.

---

[15] A fol 44.

[16] Talba Numru 727/01, Tribunal għal Talbiet Żgħar, 30 ta' Ottubru 2001.

[17] It-Tribunal hawnhekk, fin-nuqqas tal-preżentata formali tal-ittra uffiċjali msemmija fl-Avviż tat-Talba, utilizza l-artikolu 1141(2) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

L-ispejjeż ta’ dawn il-proċeduri, iżda mhux dawk tal-ittra uffiċjali u tal-mandat ta’ sekwestru kawtelatorju msemmija fl-Avviż tat-Talba[18], jitħallsu fl-intier tagħhom mill-konvenut.

Dr. Joseph Gatt LL.D.
Ġudikatur

[18] Kemm l-ittra uffiċjali u l-mandat ta’ sekwestru qatt ma ġew eżebiti formalment fl-atti ta’ din it-talba.